MALTA

QORTI ĊIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMĦALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta ta' l-14 ta' Mejju, 2004

Ċitazzjoni Numru. 881/2002

Constantino Consiglio.

-vs-

Air Supplies & Catering Company Limited.

Il-Qorti;

Rat l-att tac-citazzjoni pprezentat fil-31 ta' Lulju, 2002 li permezz taghha l-attur ppremetta:

Billi b'sentenza tal-Onorabbli Qorti Kostituzzjonali tal-11 ta' Awissu 2000 fil-kawza fl-ismijiet "Constantino Consiglio

et vs Air Supplies & Catering Company Limited” (Rikors Nru. 526/95 GCD) li qed tigi annessa u markata Dok “CC”, gie deciz illi s-Socjeta’ konvenuta ghandha tikkonsenja lill-attur fi zmien gimgha kopja tad-decizjoni tal-Bord tad-Dixxiplina datata 14 ta’ Ottubru 1994, liema kopja nghatat effettivament lill-attur fit-2 ta’ Ottubru 2001 u dana skond ma jirrizulta mill-anness Dokumenti markati “CC1” u “CC2”.

U billi minn ezami tal-istess decizjoni tal-Bord tad-Dixxiplina jirrizulta illi, minn wara dahar l-attur, dan l-istess Bord ezamina l-kontenut ta’ “video tape” dwar l-allegati incidenti li fihom kien involut l-attur, flimkien ma’ haddiema ohrajn tal-Kumpanija konvenuta, minghajr ma dan il-“video tape” gie esebit fil-proceduri ta’ dixxiplina quddiem l-istess Bord u minghajr ma l-attur gie mgharraf bl-ezistenza ta’ dan il-“video tape” u minghajr ma nghata l-opportunita’ li jikkontrolla din ix-xhieda.

U billi dan il-“video-tape” kien determinanti fil-konkluzjonijiet ta’ htija fil-konfront tal-attur li sab l-imsemmi Bord tad-Dixxiplina fid-decizjoni tieghu tal-14 ta’ Ottubru 1994, liema decizjoni giet sussegwentement konfermata bid-decizjoni tal-Bord tad-Diretturi tal-Kumpanija konvenuta, hija nulla u bla effett billi saret bi ksur car tal-ligi u tal-principji ta’ gustizzja naturali ghaliex cahdet lill-attur mid-dritt tieghu ghal smigh xieraq partikolarment billi jinghata facilitajiet biex jezamina d-dokumenti kollha in konnessjoni mal-kaz halli b’hekk ikun jista’ jaghmel id-difiza adegwata tieghu u dana bi ksur tal-artiklu 39 tal-Kostituzzjoni ta’ Malta u l-artiklu 6 tal-konvenzjoni Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem.

U billi l-Kumpanija konvenuta giet interpellata biex tirrimedja ghal dan il-ksur tal-ligi izda inutilment.

Ghalhekk titlob lil din l-Onorabbli Qorti ghaliex m’ ghandhiex:

1. Tiddikjara li l-imsemmija decizjoni tal-Bord tad-Dixiplina tal-14 ta' Ottubru 1994 u dik mehuda mill-Bord tad-Diretturi tal-Kumpanija konvenuta, li kkonfermat id-decizjoni tal-Bord tad-Dixxiplina tal-14 ta' Ottubru 1994, huma nulli u bla effett ghaliex ittiehdu bi ksur car tal-ligi u tal-principji tal-gustizzja naturali peress li cahhdu lill-attur mid-dritt tieghu ghal smigh xieraq kif protett bl-artiklu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u tal-Artiklu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem kif hawn fuq ahjar spjegat.

2. Tirreintegra lill-attur fid-drittijiet kollha tieghu mal-Kumpanija konvenuta, partikolarment billi l-attur jerga' jitqieghed fl-istat li fih kien qabel ittiehdet id-decizjoni li jitkecca mill-impjieg tieghu bhala "store-keeper" mal-Kumpanija konvenuta.

3. Tiddikjara lill-Kumpanija konvenuta responsabbli ghad-danni kollha li sofra l-attur minhabba d-decizjoni illegali li ittiehdet fil-konfront tieghu kif hawn fuq spjegat.

4. Tillikwida d-danni kollha li sofra l-attur.

5. Tikkundanna lill-Kumpanija konvenuta thallas lill-attur id-danni kollha hekk likwidati u dan taht kull provediment xieraq u opportun li joghgobha taghti din l-Onorabbli Qorti.

Bl-ispejjez kontra l-Kumpanija konvenuta li hi ngunta ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-attur mahlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet pprezentata fit-22 ta' Ottubru, 2003 li permezz taghha is-socjeta' konvenuta ecepixxiet:

Preliminarjament illi ghandu jigi rizarcit u determinat il-punt jekk kawza pprezentata fil-31 ta' Lulju 2002 ghandhiex titqies dezerta stante illi giet notifikata lill-konvenuti fil-15 ta' Ottubru 2003.

Sekondarjament u minghajr pregudizzju ghal dak eccepit hawn fuq, it-talbiet attrici ghandhom jigu michuda stante illi t-talbiet stess huma sostanzjalment l-istess ghal dawk maghmula permezz tar-rikors kostituzzjonali maghmul mill-istess attur u deciz finalment mill-Onorabbli Qorti Kostituzzjonali fil-11 ta' Awissu 2002, fejn l-Onorabbli Qorti rrestringiet ruhha li takkorda biss it-talba ta' l-attur odjern li jinghata kopja tar-rapport li talab minghajr ma tat xi ordni skond it-tieni talba ta' l-attur fir-rikors promotorju tieghu u ghalhekk dan il-punt hu *res iudicata.*

Fit-tielet lok, ukoll minghajr pregudizzju, it-talba ta' l-attur fil-kaz odjern hija materjalment talba li tista' titpogga biss quddiem it-Tribunal Industrijali, stante illi tirrigwarda l-konsegwenzi ta' tkeccija mill-impjieg, f'liema rigward it-Tribunal Industrijali ghandu gurisdizzjoni esklussiva.

Fir-raba' lok, ukoll minghajr pregudizzju, l-attur naqas milli jirreferi l-kaz tieghu lit-Tribunal Industrijali, la immedjatament meta tkecca u lanqas f'xi stadju ulterjuri, process li kellu juza biex jissalvagwardja l-interessi tieghu, u ma jistax jivvinta pretenzjonijiet li ma huma xejn ghajr rimedju ghal dak li hu jallega hu theccija mill-impjieg mhux skond il-ligi, al menu qabel ma jadixxi l-ewwel lit-Tribunal Industrijali.

Fil-hames lok, ukoll minghajr pregudizzju, fil-mertu t-tkeccija ta' l-attur kienet altru milli meritata stante l-agir aggressiv u vjolenti tieghu u jekk jinghata xi tip ta' rimedju wara dan l-agir, tkun qed tigi mwettqa ngustizzja bl-iskuza

ta’ difetti li fl-ahhar mill-ahhar kienu procedurali u huwa assjomatiku illi hadd ma ghandu jinghata vantagg wara li b’agir hazin tieghu jkun gab konsegwenzi negattivi fuqu nnifsu.

Salv kull eccezzjoni ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuti mahlufa minn Walter Izzo ID 677545 (M) u l-lista tax-xhieda.

Rat il-verbal tas-seduta tas-27 ta’ Frar 2004 li permezz tieghu il-kawza thalliet ghas-sentenza dwar l-ewwel tlett eccezzjonijiet.

Ikkunsidrat.

Illi l-ewwel eccezzjoni hija dik ta’ res judicata. Dan ghaliex l-attur gia ottjena fil-konfront tas-socjeta’ konvenuta, sentenza fejn l-istess socjeta’ kienet giet ordnata tikkonsenja kopja tad-decizjoni tal-Bord tad-Dixxiplina li permezz taghha l-attur kien tkecca mill-impjieg tieghu.

Fil-kawza odjerna pero’ l-attur qed jitlob dikjarazzjoni illi d-decizjoni imsemmija, uno volta issa hija maghrufa, tigi dikjarata nulla. Ghalhekk ma hemmx l-istess *causa petendi*. Kif dejjem irritenew il-Qrati.

L-eccezzjoni tal-gudikat ghandha tigi ammessa b’cirkospezzjoni kbira u dan aktar u aktar meta dik l-eccezzjoni jkollha l-effett li teskludi xi dritt … biex ikun hemm lok ghall-eccezzjoni tal-gudikat hemm bzonn li l-kwistjoni tkun giet effettivament deciza bis-sentenza ta’ qabel u mhux biss li setghet giet deciza (Qorti tal-Appell Gerada vs Caruana deciza 7 ta’ Marzu 1958).

Illi ghalhekk ladarba t-talba hija differenti, l-eccezzjoni qed tigi respinta.

Iz-zewg eccezzjonijiet sussegwenti jirrigwardjaw il-kompetenza tat-tribunal indistrujali. Hu risaput li ai termini tal-Att XXX tal-1976 li dak iz-zmien kien applikabbli, dan it-tribunal ghandhu kompetenza esklussiva fil-kazijiet ta' tkeccija minn impjieg. Anzi t-tielet eccezzjoni hija fis-sens li l-attur kellu l-ewwel imur quddiem it-tribunal qabel ma jadixxi l-Qrati ordinarji fis-sens li kellhu jkun l-ewwel it-tribunal li jiddeciedi dwar it-tkeccija; il-Qrati imbaghad jistghu jinvestigaw f'certi cirkostanzi jekk is-sentenza tat-tribunal tistax tigi attakkata – u dan skond gurisprudenza pjuttost kostanti.

Fil-verita' ghalkemm l-attur qieghed principalment jattakka d-decizjoni tal-Bord tad-Dixxiplina huwa qed jitlob li konsegwentement jigi reintegrat fl-impjieg tieghu.

Il-Qorti tal-Appell fis-sentenza fl-ismijiet Avukat Dottor Carmel Chircop vs Awtorita' Marittima ta' Malta (5 ta' Ottubru 2001) kellha okkazzjoni taghmel diversi kummenti illi fil-fehma tal-Qorti jistghu ikunu applikabli f'dan il-kaz.

Fl-ewwel istanza ta' din il-kawza (il-Prim Awla fil-21 ta' Marzu 2001) kienet irrimarkat:

Illi waqt is-sottomissjonijiet maghmulha f'ismu l-attur sehaq li l-kawza minnu imressqa kellha bil-fors tingieb quddiem din il-Qorti ghaliex kollha kemm hi msejjsa fuq l-allegazzjoni li d-decizjoni tat-tkeccija tieghi ittiehdet … b'mod ultra vires.

…Illi l-artiklu 28 tal-imsemmi Att (XXX tal-1976) jghid b'mod car u kategoriku illi minkejja kull ma jinsab f'ligi ohra it-tribunal ikollu l-gurisdizzjoni esklussiva li

jikkunsidra u jiddeciedi l-kazijiet kollha fejn jigi allegat li saret tkeccija ingusta ghal kull ghan (ghajr minn proceduri dwar reat) u li r-rimedju ta' haddiem hekk imkecci jkun biss billi l-ilment tieghu jintbghat lil dak it-tribunal u mhux xort'ohra.

…Ta' min iqis ukoll li l-gurisdizzjoni esklussiva moghtija lit-Tribunal Industrijali dwar tkeccija minn impjieg meqjusa bhala ingusta hija fil-kliem tal-ligi "ghal kull ghan". Din il-Qorti tifhem li dan ifisser li lindagini dwar jekk it-tkeccija kienitx misthoqqa jew le jmur lill-hinn minn konsiderazzjoni ta' raguni gusta u sufficjenti fil-mertu. Illi f'dan ir-rigward gie stabbilit kemm mill-kitbiet u kemm mid-decizjonijiet tal-istess tribunal innifsu li ghandu s-setgha taht l-artiklu 28 li jifli tkeccija minn impjieg ukoll jekk minkejja li kien hemm ragunijiet li jiggustifikawha din tkun saret b'mod mhux mithoqq.

… dawn il-Qrati waqfu milli jiddeciedu kwistjonijiet marbuta ma' talbiet dwar kondizzjonijiet ta' impjieg u dan ukoll f'kawzi fejn biex jaghmlu l-accertamenti taghhom dwar il-kaz kien mehtieg li tigi investigata ukoll il-kwistjoni ta' validita' tat-temm tal-impjieg (ara sentenza Fenech Pace vs Bondin nomine 25 11 88 – Prim Awla).

Illi fil-fehma tal-Qorti l-argument … li l-azzjoni attrici hija immrata li tisfida l-operat tal-Awtorita' imharrka qabel sehhet it-tkeccija ma jnaqqasx b'daqshekk xejn mill-fatt li l-qofol tal-kwistjoni hija propju t-istess tkeccija. It-talbiet tal-attur huma kollha mahsuba li jwaqqghu dik it-tkeccija u r-rimedji li qieghed jitlob jintrabtu sfiq maghha. Illi b'dan il-mod il-Qorti jkollha ssib li tonqos fiha s-setgha li tisma' l-kawza mressqa mill-attur billi tali setgha hija b'ligi specjali mhollija lit-Tribunal Industrijali.

Il-Qorti tal-Appell ikkonfermat din is-sentenza wara li ghamlet ragunament ulterjuri. Iccitat sentenza taghha stess fil-kawza fl-ismijiet Sammut vs Vassallo nomine

deciza fid-19 ta’ Mejju 2000, fejn ftit jew wisq kien intqal l-istess kliem. Il-Qorti imbaghad ikkumentat fuq il-*kliem for all purposes* fit-test ingliz tal-Artiklu 28 u jghid:

Termini dawn li huma inklusivi u jestendu ghal kull xorta ta’ tkeccija ingusta tkun xi tkun ir-raguni kemm jekk it-tkeccija ritenuta ingusta minhabba l-procedura kif ittiehdet u giet esegwita minn min ihaddem, kemm jekk il-konstestazzjoni dwarha kienet fuq il-mertu tac-cirkostanzi li skond min ihaddem kienu jiggustifikaw it-tkeccija.

… Ezami ta’ l-att promotur tal-prezenti istanza ma jhalli l-ebda dubbju li l-mertu jittratta dwar it-terminazzjoni ingusta ta’ l-impjieg tal-attur anke jekk parti mill-premessi huma bazati fuq l-allegat nuqqas ta’ vires tac-Chairman ta’ l-Awtorita’ konvenuta li jittermina l-impjieg ta’ l-attur meta effettivament itterminawlu. Imputazzjoni din ta’ ingustizzja differenti minn dik tal-mertu innifsu tat-tkeccija li qed jigi trattat mit-Tribunal Industrijali b’azzjoni ad hoc. Xorta pero’ l-imputazzjoni tibqa’ ta’ tkeccija ingusta tant li t-tieni talba attrici hija fis-sens li l-Qorti tiddikjara l-impjieg tal-attur qatt ma gie terminat waqt li t-tielet talba hi biex il-Qorti tordna lill-Awtorita’ konvenuta tirreintegra fis-shih u fl-intier tieghu lill-attur l-impjieg li kellhu…

Il-Qorti tal-Appell allura ikkonfermat id-decizjoni tal-Prim Awla u akkoljiet l-eccezzjoni tal-konvenut.

Kif jidher din il-kawza tixbah hafna lil din li ghadha kif giet citata u l-Qorti ghamlet riferenza wiesgha ghaliha ghaliex ma thossx li ghandha izzid wisq ma’ dak li qalet il-Qorti tal-Appell u l-Prim Awla qabilha. Hu minnu li l-attur f’din il-kawza qed jiccita l-kostituzzjoni izda bhal kawza

imsemmija, l-ghan principali tieghu li jattakka t-tkeccija mill-impjieg tieghu. Din il-Qorti thoss li jekk tassumi gurisdizzjoni f'din il-kawza tkun qed tassumi gurisdizzjoni li hija tat-Tribunal Industrijali, salv kull dritt li jista' jkollu iktar il-quddiem.

Ghal dawn il-mottivi il-Qorti tichad l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti izda tilqa' t-tieni u t-tielet eccezzjonijiet taghhom u tiddikjara li ma ghandhiex kompetenza tisma' l-kawza u kwindi tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri taghha.

Spejjes fic-cirkostanzi jibqghu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------